

SXEDIO.H32

31.12.1959: ΤΟ ΕΔΜΑ ΜΕΤΕΞΕΛΙΣΣΕΤΑΙ ΣΕ ΚΟΜΜΑ ΜΕ ΤΗΝ ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ ΠΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΕΓΑΛΟ "ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΟ" ΚΟΜΜΑ ΤΗΣ ΔΕΞΙΑΣ ΜΕΤΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΗΣ ΕΟΚΑ

Μετά τον αγώνα της ΕΟΚΑ είχε ιδρυθεί την **1.4.1959** το πρώτο κίνημα-κόμμα, το **Ενιαίο Δημοκρατικό Μέτωπο Αναδημιουργίας, ΕΔΜΑ**. Αποτελείτο κυρίως από τους πρώην αγωνιστές της ΕΟΚΑ που το ίδρυσαν με τις ευλογίες και την οικονομική στήριξη του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου και την υποστήριξη του Αρχηγού της ΕΟΚΑ Γεωργίου Γρίβα- Διγενή.

Όμως το ΕΔΜΑ, όσο και αν προσπάθησε να οργανωθεί πάνω σε στέρεη βάση ως κόμμα δεν το πέτυχε κι έτσι οι ιδρυτές του προχώρησαν στη μετεξέλιξη του σε ένα πιο σύγχρονο κόμμα, που αποτέλεσε το πρώτο κόμμα της Δεξιάς πάνω σε ευρεία βάση που όπως αποδείχθηκε κατά τις εκλογές του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου στις **13** Δεκεμβρίου του **1959** είχε εξασφαλίσει μια δύναμη γύρω στο **60** τοις εκατό.

Το θέμα της αναδιοργάνωσης του ΕΔΜΑ συζητήθηκε και στη συνάντηση της Ρόδου στις **7** Οκτωβρίου **1959** στην οποία ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος και ο Στρατηγός Γρίβας πέτυχαν να γεφυρώσουν υφιστάμενες διαφορές τους και έκαμαν μια νέα αρχή ενόψει της εγκαθίδρυσης της νέας Πολιτείας στην Κύπρο.

Στη συνάντηση της Ρόδου, σύμφωνα με τον Κύπριο ανταποκριτή της εφημερίδας ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ (**20.10.59**) στην Αθήνα, Ευριπίδη Ακρίτα, ο αρχηγός της ΕΟΚΑ εισηγήθηκε στον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο τη λήψη των εξής μέτρων προς αντιμετώπιση των υπό διαμόρφωση πολιτικών εξελίξεων στην Κύπρο:

ΠΡΩΤΟ: Πλήρη ανασυγκρότηση και αναδιοργάνωση του ΕΔΜΑ που να ισοδυναμεί σχεδόν με διάλυση και ανασύσταση ενός νέου πολιτικού οργανισμού που να φέρει το δυνατό και νέο τίτλο.

ΔΕΥΤΕΡΟ: Στις τάξεις του νέου αυτού πολιτικού

κινήματος να κληθεί να εισέλθει ελεύθερα και αυτόβουλα το σύνολο του λαού, ανεξάρτητα από πολιτικές και ιδεολογικές αποχρώσεις εφ' όσον βεβαίως αποδέχονται την εθνική πολιτική και κοινωνική γραμμή.

ΤΡΙΤΟ: Το ανανεωτικό αυτό Κίνημα πρέπει να λειτουργεί κατά τρόπο απόλυτα δημοκρατικό από τη βάση μέχρι των ανώτατων διοικητικών και εκτελεστικών του οργάνων, τα οποία πρέπει να εκλέγονται με δημοκρατικά μέσα και με απόλυτη ελευθερία από μέρους των μελών του Κόμματος, χωρίς καμιά ηθική ή ψυχολογική πίεση ή επιρροή.

ΤΕΤΑΡΤΟ: Τα ανώτατα όργανα διοίκησης του κινήματος αυτού, δηλαδή τα μέλη της διοίκησης επιτροπής ως και τα άλλα βασικά στελέχη στις επίκαιρες θέσεις εάν είναι δυνατό να παραμείνουν εκτός κάθε πολιτικής ανάμιξης και να μη δικαιούνται να υποβάλουν υποψηφιότητα στις επικείμενες εκλογές για την ανάδειξη των αντιπροσώπων των δύο Βουλών (Βουλή Αντιπροσώπων και Κοινοτική Βουλή). Και αυτό κατά την ορθή άποψη του Αρχηγού της ΕΟΚΑ για να υπάρχουν πλήρεις διασφαλίσεις ότι το ανανεωτικό αυτό κίνημα δεν θα καθοδηγείται από προσωπικές φιλοδοξίες τουλάχιστον στα πρώτα του στάδια, των ανώτατων Οργάνων του και ότι θα αποτελεί πράγματι όργανο δημοκρατίας στα χέρια του Κυπριακού λαού.

ΠΕΜΠΤΟ: Το Κίνημα αυτό οφείλει να εργασθεί σε εθνικές και δημοκρατικές γραμμές με αντικειμενικό σκοπό την παγίωση της ενότητας του κυπριακού λαού και την ολοκλήρωση των ιδεωδών της ελευθερίας και της δημοκρατίας, μακριά από αστυνομικές ή ολοκληρωτικές μεθόδους, διότι κατά τη χαρακτηριστική παρατήρηση του αρχηγού της ΕΟΚΑ, ο ελληνικός κυπριακός λαός πολέμησε για την ελευθερία του και όχι για να περιέλθει σε άλλο είδος πολιτικής δουλείας.

ΕΚΤΟ: Με το πολιτικό αυτό όργανο ο Κυπριακός λαός πρέπει να κατέλθει ενωμένος και αδιάσπαστος στις προεδρικές και τις βουλευτικές εκλογές, σε ενιαίο ψηφοδέλτιο, ώστε η εκλογή του Προέδρου της

Δημοκρατίας και των αντιπροσώπων του λαού, να είναι αδιάβλητο αποτέλεσμα καθολικής ομόφωνης και ελεύθερης θέλησης του κυριάρχου σώματος.

ΕΒΔΟΜΟ: Μετά τη διενέργεια των Προεδρικών και βουλευτικών εκλογών και την θεμελίωση της νέας κυπριακής Δημοκρατίας πάνω σε στερεές δημοκρατικές βάσεις, της νέας Κυπριακής Δημοκρατίας, πρέπει ο πολιτικός βίος στην Κύπρο να αφεθεί όπως αναπτυχθεί ελεύθερος μέσα σε πλαίσια του δημοκρατικού πολιτεύματος με πλήρεις διασφαλίσεις υπέρ των ατομικών και πολιτικών ελευθεριών του Κυπριακού λαού και με αναφαίρετο το δικαίωμα του όπως ιδρύσει δικούς του πολιτικούς οργανισμούς και κομματικά, όπως γίνεται σήμερα σε όλα τα ελεύθερα και δημοκρατικά πολιτεύματα του ελευθέρου κόσμου.

Ο πολιτικός βίος στην Κύπρο, σύμφωνα με τον ίδιο ανταποκριτή, κατά την αναπτυχθείσα στη ρόδο άποψη του Διγενή, πρέπει να βγει μετά την ανακήρυξη της Δημοκρατίας διέξοδο στην ελεύθερη άμιλλα και ανάπτυξη των ιδεωδών της δημοκρατίας με την επικράτηση της ελευθερίας της σκέψης του, να εκφράζεται και να συνεταιρίζεται, δηλαδή με την πλήρη άσκηση των ατομικών δικαιωμάτων και πολιτικών ελευθεριών, τα οποία υποτίθεται ότι θα εξασφαλίζει στον κυπριακό λαό το Κυπριακό σύνταγμα που είναι υπό κατάρτιση.

Ο ανταποκριτής τόνιζε ότι ήταν σε θέση να γνωρίζει τις ίδιες απόψεις υποστήριξε κατά τις συνομιλίες της Ρόδου και ο Εθνάρχης Μακάριος στην αποκλειστική άλλωστε αρμοδιότητα του οποίου υπάγεται η διαμόρφωση της εσωτερικής πολιτικής κατάστασης στην Κύπρο.

Στις 24 Οκτωβρίου 1959 η ίδια εφημερίδα έδινε περισσότερες πληροφορίες και ανήγγελλε ότι ετοιμάζονταν οι προγραμματικές δηλώσεις του νέου Κόμματος, το οποίο αργότερα ονομάστηκε Πατιωτικό Μέτωπο (Μεταγλώττιση):

"Όπως αναφέρουν οι πληροφορίες μας το ΕΔΜΑ αναδιοργανούμενο σε ευρύτερα πλαίσια θα παράσχει τη δυνατότητα να συμπεριληφθούν στις ειρηνικές

αγωνιστικές γραμμές του όλοι οι τιμημένοι πρωταγωνιστές της επαναστατικής οργάνωσης ΕΟΚΑ όλοι οι αγωνιστές του μετώπου της επαναστατικής πάλης και των μετόπισθεν, καθώς και όλα τα πατριωτικά στοιχεία από τον αγροτικό κόσμο, την εργατική τάξη, των βιοτεχνών, εμπόρων, βιομήχανων, επιστημόνων, των ανθρώπων του πνεύματος και της τέχνης και ολοκληρης της άλκιμης νεολαίας της Κύπρου.

Το ευρύτατο αυτό υπό οργάνωση πολιτικό σχήμα θα προσλάβει τον χαρακτήρα Κόμματος Προοδευτικών αρχών, καθότι "κατέστη πρόδηλο ότι η ιδέα Παγκυπρίου Μετώπου είναι ανέφικτη.

Τη βάση των προγραμματικών αρχών του αναδιοργανωμένου ΕΔΜΑ θα αποτελέσουν οι προγραμματικές αρχές του σημερινού Μετώπου, οι οποίες έγιναν ασμένως αποδεκτές απο την τεράστια πλειοψηφία του Κυπριακού λαού, γιατί απηχεί τους πόθους και τις επιδιώξεις των ευρύτατων λαϊκών στρωμάτων.

Η διοίκηση του ευρύτατου κόμματος που βρίσκεται υπό οργάνωση θα είναι αντιπροσωπευτική των λαϊκών στρωμάτων, τα οποία θα συγκροτούν και θα εδράζεται σε δημοκρατικές βάσεις.

Όπως εικάζεται με πυρήνα τους πρωταγωνιστές της ΕΟΚΑ και της Κυπριακής ελευθερίας με αδαμάντινο ήθος και μέγιστη δημοτικότητα η Διοικούσα Επιτροπή του υπό οργάνωση Κόμματος θα περιλαμβάνει εκπροσώπους από όλες τις τάξεις, θα διεκπεραιώνει δε την πολιτική της εργασία με τη συγκρότηση Γ. Γραμματείας, Πολιτικό Γραφείο, Οργανωτικό Γραφείο, Αγροτικό Γραφείο, Εργατικό Γραφείο, και άλλους βοηθητικούς Οργανισμούς.

Τα σχετικά με την εσωτερική ζωή του Κόμματος θα διέπει καταστατικό του οποίου η σύνταξη όπως αναφέρουν οι πληροφορίες μας ανατέθηκε ήδη σε επιτροπή Νομικών και εμπειρογνώμωνων.

Όπως πιστεύεται η εμφάνιση του Κόμματος στην Κυπριακή πολιτική σκηνή, η οποία αναμένεται να εξαγγελθεί μέσα στον προσεχή Νοέμβριο θα γίνει

φορέας προόδου και αναδημιουργίας. Στις γραμμές του νέου Κόμματος θα έχουν θέση όλοι οι Έλληνες Κύπριοι που ασπάζονται τις προγραμματικές του αρχές και κατευθύνσεις.

Αναμένεται ότι το υπό οργάνωση σε Κόμμα ΕΔΜΑ, θα διευρύνει το σημερινό τεράστιο κύρος του, θα εξαλείψει και την ελάχιστη αντίθεση που υφίσταται σήμερα μεταξύ αγωνιστών, θα άρει τις επιφυλάξεις μεταξύ ορισμένων κύκλων της συμπαγούς μάζας των αστικών στοιχείων και θα αποβεί ο ρυθμιστής της πολιτικής κατάστασης στη νήσο.

Τέλος αναφέρεται ότι από τη νέα οργανωτική του αναδιάρθρωση το ΕΔΜΑ δεν θα έχει οποιανδήποτε εξάρτηση από τον Εθνάρχη Μακάριο που θα παραμείνει, εν πάση περιπτώσει, ισχυρός συμπαραστάτης στο έργο του.

Το νέο Κόμμα ήταν έτοιμο, με την έλευση του **1960**, για να συζητήσει και να αναμετρηθεί στις πρώτες βουλευτικές εκλογές, καθώς ο Κυβερνήτης Σερ Χιου Φουτ δημοσίευσε στις **31** Δεκεμβρίου **1959** τον εκλογικό Νόμο.